

ШОЪЛ ТАВЫСЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫК
ЯМАГАТ-ПОЛИТИКАЛЫК ГАЗЕТА

ГОЛОС СТЕПИ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

№ 9 (8697)

1 МАРТ

2018 йыл

КИШИ ЮМА

НАВРУЗ АЙЫ

1931-нши йылдан алып шыгады

СКФО-да

РФ Оькимет
комиссиясынынъ
йыйынында
катнаскан

Оьткен дуйсемби куьн Дагестан Аькимбасынынъ куллыгын кесек заман юритуьвши Владимир Васильев Сырт-Кавказ федераллык округынынъ социал-экономикалык оьрленуьвининъ соравлары бойынша Оькимет комиссиясынъ куллыгында катнаскан.

Грозный каласында Россия Оькиметининъ Председатели Дмитрий Медведевтинъ етекшилиги мен болып озган йыйында ис рыногында туьзилген аьллер ойласылып каралган.

Сырт-Кавказ федераллык округындагы иске ерлесуьв аьллери акында айта келип, Россия министрлер кабинетининъ етекшиси мундагы бас маьселе деп куллыкшы коллардан эсе ис орынларынынъ танькылыгы саналаганын айырым белгиледи. Болса да, Дмитрий Медведевтинъ соьзине коьре, Кавказда турист эм медицина кластерлерин туьзуьв бойынша программа аьрекет этеди. «Бюджет орынларына куллыкшыларды алуьв сол планлар ман келисли аьлде юритилгени бек маьнели. Оннан баскалай, Кавказда элимиздинъ баска регионларында керекли айырым тармаклар эм предприятиялер уьшин специалистлерди аьзирлемеге болады», – деген РФ Оькиметининъ етекшиси.

Соны ман бирге округтынъ тагы бир маьнели социаллык маьселеси деп эсапка алынмаган ис орынлардынъ йогары оьлшеми барлыгы белгиленген. Премьер-министр сондай ясыртын ис аьрекетти акка кайтарув кереги акында айткан.

Дагестан Аькимбасынынъ куллыгын кесек заман юритуьвши Владимир Васильев РФ Оькиметининъ Председатели белгилеген маьселелер солай ок Дагестанга да келисли экенин билдирген. Ама соны ман бирге, онынъ айтувы ман, республика ис орынларын оьрлентуьв ягыннан заьлимдей илгери абытлар алады. «Коршаланув промышленность беттен бизим предприятиялерге заказлардынъ туьскени бизге бек ярдам этеди, эм сол зат бу тармакка оьспеге демевлик береди, сол оьрленуьв бирер аналитиклердинъ тамашасын келтиреди», – деген регион етекшиси.

Соны ман бирге В.Васильев республикада уьйкен ресурс барлыгын эм соны сав Россия ресурсы деп санамага керек болаганын билдирген. Сол ресурс – ол иске яравлы, оьмез, кайратлы кепте куллык этип болаган яс-явка. «Россия бойынша ис орынларына эртеректен кандидатларды сорастыратан ортак бир тармакты киргистпеге маслагат этемиз. Биз сол кандидатларды тек республика уьшин тувыл, солай ок баска регионлар уьшин де аьзирлермиз», – деген регион басшысы.

Йыйында РФ Куллык эм социаллык коршалав министри Максим Топилин доклады ман шыгып соьйлеген.

Шарада солай ок РФ Оькиметининъ ваькиллери, Сырт-Кавказ федераллык округынынъ регионларынынъ етекшилери катнасканлар.

Кадрия Темирбулатовадынъ 70 йыллыгына
Оьнер тавынынъ оьри шоьлликтен басланган

Аявлы газета окувшыларымыз!

Быйыл 14-нши декабрьде аты сав элимизге белгили ногай шаиримиз, СССР Язувшылар союзынынъ агзасы, Дагестаннынъ Ленинши комсомол баргысынынъ лауреаты Кадрия Оразбай кызы Темирбулатова тувганлы 70 йыл толаяк эди.

Бу сондай эстеликли мереке алдында «Шоьл тавысы» республикалык газетасынынъ редакциясы оьз бетле-

ринде яшавдан замансыз кеткен халкымыздынъ поэзиясынъ яркын юлдызларынынъ бириси Кадриядынъ яшавы, яратувшылыгы акында газетак окувшыларынынъ, белгили ногай, Дагестан, Россия, шет эллер адабият, маданият эм саният аьрекетшилерининъ эскеруьвлерин, ойларын, Кадриядынъ оьзининъ шыгармаларын баспа-лап баслайды. Соны ман байланыста айтувлы шаирдинъ оьнер асабалыгын

суьювшилерге, халкымыздынъ язувшыларына, шаирлерине, Кадрия ман школа, студент йылларында бирге окыган, оны ювык таныган эм билген аьдемлерге редакция атына оьз матери-алларын, фотосуьвретлерин йиберуьвди тилек этемиз. Сизге, оьрметли йол-даслар, куьнибурын уьйкен разылыгымызды билдиремиз!

«Шоьл тавысы» республикалык газетасынынъ редакциясы.

Язлыктынъ биринши куьни!

**Кыстынъ коьзяслары арасыннан
Сезиледи сеси шаьбденнинъ.
Аспандагы булыттынъ касыннан,
Агады булагы ак куьннинъ.**

М-А.ХАНОВ.

ЯВАПЛЫ ШАРАДА

Куьтпеген аьллер туьзиле калса

Дагестан Республикасынын Сайлав комиссиясынын председателинин орынбасары Багавудин Гусаев Ногай районынын территориаллык сайлав комиссиясынын меканында куьтпеген аьллер туьзиле калгандай болса, соларды тайдырув бойынша ведомстволар ара уйренуьвлерде катнаскан.

Бу яваплы шарада Дагестан Республикасынын коьлик, энергетика, байланыс министерствосынын, ДР бойынша Роскомнадзор управление-сининь, ДР бойынша РФ МЧС ГУ, Ростелеком, Электробайланыс, Росгвардия, полиция, ерли администрациясынын, территориаллык сайлав комиссиясынын ваькиллери ортакшылык эткенлер.

Уйренуьв Ногай район территориаллык сайлав комиссиясынын меканында оьткерилген. Мунда келеяткан сайлавлар куьнинде элек-

троэнергия, ерли байланыс, «Сайлавлар» деген бас цифровой каналынын аьрекетин эгер аньсыздан узиле калса, солай ок штаттагы генератор «кулланувдан шыкканга» эм сол капылыстан «янганга» усаслы аьллер туьзилген эдилер.

Регламент бойынша «болган ис» пен Россия Орталык сайлав комиссиясындагы ФЦИ, ДР Сайлав комиссиясына, тийисли республикалык службаларына билдирилди. Бир саьат заманнын ишинде специалистлер баьри «етиспевликлерди» де тайдырды-

лар.

Ремонт бригадаларынын аьрекетининь сырагылары бойынша Багавудин Гусаев солардын куллыкларына аьруьв белгисин берди, соны ман бирге ол баьри службалар да уйренуьвге сол шынтысы ман да болган ис кимик эс бергенин белгиледи. Солай ок ол меканга сайлавшыларда киргистуьв йорыгын канагатлав бойынша керекли талаплавлар тутылганы, туьзетуьвши службалар толысынша тийисли персонал эм авариялардын ызларын тайдырув уьшин баьри керекли алатлар ман канагатланганы эм болган шаклы кыска заман ишинде аньсыздан шыгып калган «маьселелерди» тайдырганы акында айтты.

РАЙОН АДМИНИСТРАЦИЯСЫНДА

«Сеним телефоны»

аьрекет этеек

Янбыларда «Ногайский район» МО администрациясында онын коррупция аьрекетине карсы сораьлар бойынша «сеним телефоннын» куллыгынын йорыгы акында Положениеди беркитуьв сораьы ойласылып каралды эм тийисли токтас кабыл этилинип

алынды. Сол токтаска коьре «Ногайский район» МО администрациясынын «сеним телефонынын» куллыгынын йорыгы акында беркитилген Положение коррупция аьрекетине карсы этуьв сораьлары бойынша ислевге «сеним телефонынын» номери белгилен-

ген: 8(8722)553352.

«Ногайский район» МО администрация аккимбасынын «Кызуьвы линия» телефоны акында Положениеди беркитуьв акында» деген токтас (11.04.2014 й., № 140) куьшиннен тайган деп эсапланады.

Исти ийгилендируьв ниетте

Бу юма басында Ногай район администрациясында МО-да АТК председателинин орынбасары А.Янполовтын етекшилиги астында «Ногайский район» МО-сынын терроризмге карсы комиссиясынын кенъеси озгарылды. Онда тоьмендеги сораьлар ортага салынып ойласылды:

2017-нши йылда савытсадактын, атылатаган затлардын законсыз айланысы-

на карсылык этуьв бойынша аьрекет этуьвдинь сырагылары акында эм 2018-нши йылда оны ийги этуьв бойынша шаралар акында.

РФ Президентининь сайлавларды озгарувга аьзирлик коьруьв болжалында 2018-нши йылдын 18-нши март куьнинде сол сайлавлар оьтекте болмага болаяк террористлик актларды аянав эм олардын алдын шалуьв бойынша шаралар акында.

Районнын дин аьрекетшилерининь правосаклав органлар ман МО-дагы АТК ман биргелес аьрекет этуьвдинь аьли акында.

Баьри ойласылган сораьлар бойынша юритилетаган ислер акында айтылганлай, етиспевликлер де белгиленди. Кенъестинь сырагылары бойынша комиссиядын аьрекетин ийгилендируьвге каратылган токтаслар кабыл этилинди.

БИЗ ЯЗГАН СОНЪ

Тарих эм табият байлыгымызды саклайык

Ызгы заманларда Терекли-Мектеб авылымыздын оьсуьви бизди куьезлендиреди. 1940-ншы йылларда район орталыгынын яшавшылар саны 700-ден бир аз артык болган болса, буьгуьнлерде солардын саны 9 мынга янаскан. Ол бек аьруьв сан, неге десе Терекли-Мектеб авылымыз ол баьри де ногайлардын ортак уьйи. Экиншилей, мунда тарих ягыннан бек маьнели эски меканлар бар. Солар аьли де ис учреждениелер мен организацияларынын меканлары болып кулланыладылар. Айтпага, аьлиги район суды, музей, полиция, УСХ, «Россельхозбанк» филиалы орынласкан уьйлер, Кадрия атындагы орта мектеби, онын янындагы эски поликлиникадын, алдынгы КПСС РК меканлары, Ф.Капельгородскийдин оьстирген паркы – булар бизим тарихимиз, туьнегуьнги яшавымыз. Оьткен 50-нши йылларда парк ишине бек ярасыклы куьтуралы оьсимликлер эгилген эди. Парк ишинде аьдемлерди сукландыратаган аллыясыл тереклер оьсип, ыспайы тотыгуслар, цецаркалар эркин юретаган эдилер.

Болса да бу тарих ягыннан маьнели курылысларга, парктын оьзине эндигиси тийисли маьне берилмейди. Ол уьйкен кемшилик. Парктын тереклери савлайы да курып баслап, ол оьлген аьлге етискен эди. Савболсын, Терекли-Мектеб авылымыздын алдынгы аккимбасы Арслан Байманбетов каврап бараяткан паркты янландырып, янбыдан ога яшав берди. Болса да ногайдын орталыгына биз суьйгендей артык эс берилмейтаганы бизди туьнйилтпей болмайды. Яслар, балалар арасында тийисли тербиялав ислери осал юритилуьвден себеп, парктын олтыргышлары, шыракалары, яс тереклери сындырылып заяланадылар. Ол да аз болса район паркынын ювыгында туьрли курылыслар да куьн сайын юритиледи.

Янбыларда «Шоьл тавысы» газетамызда район депутатлары авыл орталыгынан янбы межигит курылысы уьшин 15/15 метр оьлшеми болган ер беруьв акында маьселеди ортага салып караганы акында язылды. Менимше, межигитлер, намаз кылатаган уьйлер район орталыгында аз тувыл. Районнын юма межигитин биринши имамымыз Янмурза-агай Кожаяев (Алла ога тыншылык берсин) салып кетти. Ол заманларда курылыс маьселелерди шешуьв кыйынлы эди. Янмурза-агайдын сол оьрметли юма межигитине, соннан заьлимдей заман озса да, оннан соньгы дин аьрекетшилерибиз кол да тийдирмегенлер. Бу оьрметли уьй коьрнекли болмага керек. Оькинишке, сол межигиттинь кыр бети бек осал. Ер-ерге межигитлер курып олтырганнан, ярамай ма

сол уьйкен орталык юма межигитимизди реставрация этип, яркыраган ыспайы межигитке айландырмага? Оннан сонъ хыйлы туькенлерде «межигиттинь курылысына» деп садака карыжлары йыйылады, солар кайда кетеди экен? Дурысында, район орталыгында 5-6 дин меканлары бар, соларды онълы кулланув керек. Авыл орталыгында хатын-кызларга деп медресе меканын салдылар. Сонда бир кесек заманлар кыскайкыларды оқыттылар. Аьли кимлер окийды экен бу медреседе?

Дин куллыгын толы кебинде юритуьв уьшин дин аьрекетшилерине оьзлери арасында шешилмеген маьселелерди де онълав керегеди. Олардын оьзлери арасында тил бирлик йок. Бу маьселеди шешпей, оьз йорыгына йибериьп коюьв дурыс тувыл. Районымыздын басшылары да бу сораьды ортага салып ойлассага тийисли.

Район етекшилерине, менимше, Терекли-Мектебге шешилмей яткан маьселелер аз тувыл. Солардын бириси – орамларды кепке келтируьв. Йоллары бузылмаган орам йок. Бу маьнели маьселеди керек болса авыл яшавшылары ман маслагатласып, биргелесип шешпеге тарык. Район орталыгынын алдынгысы энъ коьрнекли меканларынын бириси КПСС РК эки шарлаклы уьйи неге усап ятыр?.. Совет йылларында азбар ишинде емис тереклер мен, туьрли шешкейлер мен безекленген мекан тасланып калган. Ол меканды карап куллансак юз йыллап тураж. Сондай тарих ягыннан эстеликли уьйди корлап коюьвымыз, менимше, дурыс тувыл.

Экиншилей, район орталыгында мине деген тагы бир мекан бар – район маданият уьйи. Сонынь кыр бети де не усап ятыр, ырана-йырана болган.

Эндиги ясларды тербиялав маьселеси акында. Ол бек уьйкен маьселе. Бу маьселеди шешуьв биринши орында болмага керек, неге десе танълагы куьн яслар шешееклер бизин баьри де сораьларымызды. Сонынь уьшин район администрациясынын яслар орталыгы, билимлендируьв ошаклары, ата-аналар, солай ок дин етекшилери биргелесип ойласып, ортак программа туьзип, бизим келеектегимиз уьшин ортакласып шалысса соннан уьйкен куллык йок.

Терекли-Мектеб авылымыз – халкымыздын коьрки эм коьнъили. Сонда юритилетаган керексиз курылыс оьъектлерин ойласып карап, авылымызды, халкымыздын орталыгын тийисли кебинде саклав керек. Соны келген-кеткен конаклар суклангандай этип безеклендирсек, олар да бизге разы боларлар. Биз де сол затка куьезленип яшармыз.

ЗУБАИР АДЖИБАЕВ,

Терекли-Мектеб авыл ясуьйкени.

АБЛИГИ ЗАМАННЫНЪ БАБТИРЛЕРИ

Дайым сени эсимизде саклармыз

Уллы Аталык согысынын катнасувшыларынын уныклары эм немерелери аблиги заманда терроризм мен куьресип, эр борышын толтырайтп, касындагылардын рахатлы яшавы уьшин янларын бередилер. Эндиги олар янъы несиллерге коьрим эм уьлги боладылар. Бизим заманнынъ бабтири— Замир Акмурзаев, онынъ атын юриткен тувган школа-сынынъ окувшыларына— коьрим, ердеслерине, кардаш-тувганларына, окытувшыларына — оьктемлик. Замирдинъ эткен йигитлиги районымыздынъ яшавшыларынынъ баьрине де белгили. Ол Червленые Буруны авылында ерли полиция боьлигинде ислеген. Кыстынъ бир куьнинде авылда эки карак бар экени белгили болады, олар табылганда, милиция куллыкшыларына карап от ашадылар. Милиция куллыкшыларынынъ уьйкени яраланады эм караклар школага карап кашадылар, школага етпей, янындагы меканда ясырынадылар. Замир, олар школага карап бармасын, балаларга зыян келтирмесин деген ниетинде энъ де аявлы — оьз яшавын аямады.

Мине сосы авыр эм ашшы куьннен 12 йыл оьтти, эм йыл сайын 16-ншы увут куьнинде онынъ эстелигининъ касына ердеслери йыйналып, оьз бабтирин эскердилер. Бу йыл да Замирдинъ эстелиги касында полиция куллыкшылары, окытувшылар, окувшылар йыйылдылар, солай ок мунда окытувшы Б.Агаспаров, «Ногайский район» МО-сында Терроризмге карсы комиссиядынъ аьрекетин канагатлав эм юридический сораулар бойынша боьлик етекшиси Зарина Уразаева эм специалистлери, баскалар ортакшылык эттилер. Бас деп соьзди Ногай районы бойынша ОМВД байыр сырасы ман ислев бойынша куьп етекшиси Казбек Абдулкери-

мов алды. Ол ердеси Замир Акмурзаевтинъ эткен йигитлиги уьшин юрегинде уьйкен оьктемлик саклайтаганын айтты. Балаларды сосындай бабтирлерден коьрим алмага эм олардынъ атларын, эткен йигитлигин эслеринде сакламага шакырды эм сосы куьнде болган авыр хабарды айтып озды. Оннан сонъ «Ногайский район» МО администрация аькимбасынынъ орынбасары Баймагомед Ярлыкапов Замир эм сосындай бабтирлер, балалар таза аспан астында яшасын деп, оьз янларын аямайтаганын белгиледи эм баьри аьдемлер биргелесип, сосы уллы яманлык— терроризм мен куьреспеге тийисли деп шакырды. Ол сосындай увыл тербиялаганы уьшин онынъ атасы Махмудка уьйкен савбол айтты. Тагы да эстелик касында Замирдинъ атасы Махмуд Акмурзаев, окытувшылар Бэла Нурласанова, Софият Отевалиева соьйледи. 2-нши класс окувшылары Замирге багысланган ятлаулар яттан айттылар. Сонъ эстеликке гуьл байламлар салынды.

Бизбуьгуьн Замирдинъ анасын коьрмей кетип болмадык. Ол тувыл ма бабтир йигити тербиялаган, элин, халкын суьйип уьйреткен, шынты эр кисидинъ касиетлерин канына синъдирген. Эстелик касына йыйылганлар, Замир яшган уьйге барып, онынъ анасына йлы соьзлерин айттылар. Коьзлери ясларга толган кысаяклы да келгенлерге оьз разылыгын билдирди. Увылын йойган анага бар ма узаклыгы баьледи.

Мутылмасын бабтирлердинъ атлары. Эсте саклансын болган авыр оьзгерислер де, ама энди олар бир де кайтарылмаса экен.

Н. КОЖАЕВА.

Суьвретте: 3.Акмурзаевтинъ эстелигине багысланган шарада.

ОРИСЛАР ДАГЕСТАНДА

Маьселе шешилер деген сенимлик бар

Оьткен йылдынъ 22-нши декабринде Дагестан Республикасынынъ Обкметининъ орыс яшавшылардынъ маьселелери бойынша комиссиясы 2018-2019-ншы йылларга Дагестан Республикасындагы орыс яшавшылардынъ коьшип кетуьвин тоьменлетуьв эм оларга кери кайтуьвга, яшамага эм ерлеспеге аьллер туьзуьв бойынша Шаралар планын кабыл эткен.

Сол Планга коьре республиканынъ билимлендируьв учреждениелеринде Дагестан халкларынынъ дослыгы эм тыпаклыгын, миллетлер ара катнасув маданиятын кеплендируьв, тарихти, ян байлыкты, патриотизмнинъ аьдетлерин эм аьдет йорыкларын пропагандалав бойынша куллыкты армаган бардырув каралады. Соны ман бирге орыс яшавшыларынынъ маьселелери бойынша комиссияларына Дагестан Республикасынынъ толтыруьвы власть эм ерли самоуправление органлары ман бирге республикадан орыслардынъ коьшип кетуьвин тоьменлетуьв бойынша исти де армаган бардырув кереги белгиленген.

Аблиги замандагы Россияда Сырт Кавказ ериндеги орыс яшавшылардынъ маьселеси маьнели сораулардынъ бириси болып калады. Ызгы заманларда ерли славяналарга карсы зорлык этуьв, оларды кувалаулар, оларга карсы кыанатлыклар токталган демеге ярайды (сонъгы замандагы Кизлярда болып озган терактты санамак). Буьгуьнлерде тек Дагестанда тувыл, баска республикаларда да орыс тилли яшавшыларды коршалав эм кери кайтарув маьселеси бар экени мен макул боладылар.

Дагестаннынъ сырт ягында Кизляр эм Тарумов (алдынгы йылларда Ногай) районларында орыслар, терик казаклары яшаганлар. Олар муннан уьш юз йыллар артта Терек йылгадынъ тоьмен ерлерине коьшип келгенлер. Дагестаннынъ баска районларында да алдынгы заманларда заьлимдей уьйкен орыс ямагатлары болганы белги-

ли. Эндигиси солар йок. Хасавюрт районынынъ аьли де сексенши йылларда уьш шеригининъ бириси орыс яшавшылары деп саналган. Аблиги заманда сонда эндигиси 800 славяналар калган, солардынъ хыйлысы картлар. Дагестандагы орыслардынъ энъ ызгы коьлем деген кабаты Кизляр ман Тарумов районларында калган. Болса да соннан да орыслар токтавсыз коьшип кетуьвде. Айтпага, 1990-ншы йыллардынъ басында Кизлярда 80 процент орыслар яшаса, буьгуьнлерде тек 30 проценти калган. Бу яклардагы коьплеген орыс авылларынынъ эндигиси тек атлары солар бир заманда орыслардыкы болганын шайьтлайды.

Оьткен оьмирдинъ 80-нши, 90-ншы йылларында юритилген тав районларынынъ яшавшыларынынъ Дагестаннынъ сырт якларына тергевсиз коьшуьвлери коьп ягыннан сол заманлардагы республика власть органлары ман колтыкланган. Олай дегени, туьзликтеги районларда тавлардан коьшкенлерге ал деп уьйлер курув, фермер хозяйстволарын туьзуьв уьшин баслапкы кезек пен ерлер беруьв, коьшимли малшылык ерлерин тав районларынынъ хайырына беркитуьв бойынша алдынгы йылларда юритилген ер реформасы тек орыс, казак яшавшыларынынъ тувыл да, солай ок кумыклар ман ногайлардынъ да законлы карсылыгын тувдырган. Совет йылларында бийдай, дуьги, юзим оьскен кырлар эндигиси коьп ягыннан мал отлаклары кединде кулланылады. Орыслар ман казаклар бу ислер мен макул

туьвлыгын билдирсе ок, алдынгы республика власть ваькиллери тап соьйлескен кимик тавдан коьшетаган кардаш халклардынъ ыхтыярларын яклайтаган эдилер. Йок, орыслар ман казаклар бу коьшуьвлерге бир де карсы болмаганлар, ама сен ким болсанъ да, бир ерден баска ерге коьшкенде, сол ердеги халклардынъ аьдет йорыкларын, динин, яшав турмысын, тилин сыйлап билмеге керексинъ. Ол зат Дагестаннынъ сырт ягын да коьп ягыннан тутылмаганын биз оьзимиз де коьзимиз бен коьргенмиз. Сонынъ сырагысында Кизляр эм Тарумов районларындагы орыс яшавшылар саны азайды. Мине тап сол йылларда республикадан орыслар коьлем кепте элимиздинъ баска регионларына коьшип басладылар эм аьли де коьшедилер. Ол затка, элбетте, региондагы авыр экономикалык аьллери, куллыксызлык та оьз себебин этпей калмайды.

Дурыс, республикада орыс тилли яшавшылардынъ коьшип кетуьвин тоьменлетуьв уьшин нормативли-ыхтыяр актлары кабыл этилинген, ДР Сырт регионы бойынша Координационлык совети эм Дагестан кырына орыс тилли яшавшылардынъ коьшуьвининъ алдын шалуьв бойынша Обкмет комиссиясы да туьзилген. Болса да бу органлардынъ куллыгы аьли уьшин уьйкен хайыр бермейди. Баьри де кабыл этилинген нормативли-ыхтыяр актлары, юритилетаган шаралар эм конференциялар тек «бетти ювуьв» уьшин оьткерилип турган демеге болады.

Дагестанга Республика Аькимбасынынъ куллыгын кесек заманга юритуьвши болып Владимир Васильевтинъ келуьви мен бу маьнели маьселеди шешуьв эндиги самариннен коьзалар деген сенимлик бар.

М. ЮНУСОВ.

ЙЫЙЫН

Миллет баска болса да, ниетимиз бир

Янъыларда «село Терекли-Мектеб» СП МО администрациясында орыс тилли район яшавшыларынынъ маьселелери бойынша комиссиясынъ йыйыны болып озды.

Йыйында «Ногайский район» МО администрациясынъ аькимбасынынъ орынбасары, комиссия председатели Баймагомед Ярлыкапов эм комиссия секретари Зухра Аджиманбетова, комиссия агзалары катнастылар. Шарадынъ барысында увыт айдынъ 18-нши куьнинде Кизляр каласында болган теракт акында соьз коьтерилди.

Йыйылганлар Кизляр каласында болган терактта баьле-казага йолыкканлардынъ, оьлгенлердинъ кардаш-юьыкларына бассавлык йорадылар.

«Биз анълаймыз, сондай оьзгерислер коьп миллетли Дагестан Республикасында тыпаклыкты,

татымлыкты буьзп, халклар ара урысларды, согысларды тувдыруьв ниет пен этилинедилер.

Биз — дагестаншылар, миллетимизге, олтырган ис орынларымызга карамастан, ямагатымызга кара-

тылган кавыфлык- экстремизм эм терроризмге карсы турмага керекпиз», — дедилер йыйын катнасувшылары.

Г. КУРГАНОВА.

Суьвретте: шара барысында.

ХАБАРЛАСУВ

Биз уйленуувди уйкен маьселеге айландырамыз

Статистика билдирувлерине коьре, бизим элимизде уйленуув яктан белсенлик тоьменлей береди, аьеллерди эндиги коьбисинше 25-35 ясларында туьзедилер. Хыйлы яс аьдемлер уйленмейдилер, олар ал деп «аякка турмага керек» деп санайдылар. Бу маьселеге ислам дини ягыннан эс беретaгaн болсак, Алладынъ Элшиси (ога Алла-Тааладан тынышлык эм разылык) булай деген: «Уйленуув деген ол меним йолым болады, ким сол йолдан керитайса, ол меннен керитаяды».

Баска бир хадисте: «Уйленуув – ол меним суьннем, ким меним йолымнан керитайса, сол меннен керитаяды» (аль-Бухари, Муслим), – деп айтылады. Уйленуувдинъ маьнелиги акында артык билмеге суьйип, мен бир аьлимге, Кудай соьзин таралтувшыга янасып, ога бир неше сораулар бердим.

– Ислам динимизде уйленуувдинъ маьнелиги акында не зат айтарсыз?

– Исламда савлыгы эм яшав аьли ягыннан эби болган эрлерге эм хатынларга уйленуув суьнне деп саналады. Ибн Масуд (Алла ога разы болсын) Алладынъ элшиси булай деп айткан деп билдирген: «О, яс аьдемлер! Сизинъ аранъызда кимлер савлыгы эм яшав аьли ягыннан уйленмеге амаллары бар болса, солар уйленсинлер, неге десе ол зат соларга эдапсызлык йолына туьспеске ярдам этер. А кимнинъ уйленмеге эби йок болса, сол ораза тутсын». Бу хадис неке кыймага шақырады, неге десе ол зат Алла-Тааладынъ пайхамбарларынынъ эм элшилерининъ йолы болады. Ислам аьдемлерди олардынъ куыш-куваты кайнаган яс шагында уйленмеге шақырады, неге десе мене сол заманда аьдем коьп таьтли суьйим сезимлерге толы эм коьп келиссиз затлар ман аьвликпеге амырак. Сондай затларды заманында ок уйленип токтатпаса, ол аьдем дурыс йолыннан тайыспага, оьзине Алла-Тааладынъ ашувин келтирмеге болады.

– Аьдем неше ясында уйленмеге болады?

– Ислам дининде керитайдырмага ярамайтаган бир неше затлар бар: намаз кылув, оьлгенди коьмуув, борышты кайтарув эм баскалары, сонынъ санында ясына еткен кызы бар болса, соны эрге беруув. Биз аьли кайдай заманларда яшайтаганымызды эсапка алсак, яс аьдемлерге 18-22 ясларында уйленмеге керек болады. Солай ок коьп кешиктирмей, кызларымызды эм карындасларымызды байга бермеге тарыкпыз. Бизим куьнлерде Ислам ол затка уйкен маьне береди. Биз тек оьзимиз ойлап шыгарган бос аьдетлеримизге бойсынып, уйленуув дегенди бир уйкен маьселеге айландырамыз. Керексиз аьдетлерди койып, Шариатка бойсынмага керекпиз. Уйленуувдинъ ийгилиги акында айтсак, ким хатын алып, аьел курып яшайта-

ган болса, сонынъ Алла-Таала алдында кылган намазынынъ дережеси 70 кере артады.

– Ислам дини бойынша йылдынъ кайсы шагында уйленмеге ийги?

– Ислам динимиз бойынша оьзинде бек коьп ийгиликлер болган Шавваль айы уйленмеге аьруув заман шагы деп саналады. Алладынъ элшиси (ога Алла-Тааладан тынышлык эм разылык): «Шавваль айы – аьел куратаган ай», – деген. Имам Навави сонынъ акында айта келип, бу хадис сол айтылган айда уйленген бек ийги экенин билдиреди деген. Сондай эм баска туьрли хадислер негизинде Рамадан айыннан сонь келетаган Шавваль айында яс пан кыз, эр мен хатын уйленгени бек яхшы экени акында аьнлаймыз. Сол хадиске коьре, коьп аьдемлер бу айда уйленмеге шалысадылар. Болса да Шавваль айы бирер йылларда курал (май) айына келе калса, кайбир аьдемлер «Май айында уйленсенъ, сав яшав оьмиринъ бойынша кыйнала-яксынъ» деген соьзлерге ынанып, аьел туьзбеге ийменедилер. Сонынъ акында имам Суюти оьзининъ йыйынтыгында, курал айында аьдемлер не уьшин уйленмеге суьймейтаганын эртеде бир йылларда сол айда олардынъ ата-бабаларына талав маразы тийгени мен байланыслы деп белгилеген. Хаттыб аш-Ширбини «Мугни Мухтадж» деген китабинде аьдем эртенги шакта уйленгени ийги деп язган. Абубакр ад-Димяти оьзининъ «Иа-нату Талибин» деген китабинде некеди уллы юма куьн кыймага аьруув деп билдиреди. Соны ман уйленмеге суьетаганлар некеди Шавваль айында уллы юма куьн эртенъги шакта кыйганлары бек яхшы деп саналады. Алла-Таала сизге янъы мусылман аьеллерин курмага коьмегин этсин!

Али АРСЛАНОВ,

Дагестан Республикасынынъ муфтиятындагы билимлендируув муниципаллык бoл-лигининъ етекшииси.

ЙОЛЫГЫС

Сизден коьрим алармыз

Янъыларда «Ногай Эл» балалар бавынынъ 4-нши номерли «Карлыгаш» куьбининъ тербиялашысы Гульнара Сангишиева 3 орденнинъ толы кавалери Алимхан Асановтынъ увылы Камалдин Асанов пан, аьскерши-интернационалист Даниял Ильясов пан, ГОС ОБ ППСИ инспекторы, полиция лейтенанты Эльвира Юмартова ман йолыгыс уйгынлады. Шара элимиздинъ Савытлы куьшлер туьзилгенли 100 йыллык толувына багысланган.

Баьтирлер мен йолыгыс – ол баьтир эм кайгылы оьзгерислерге катнаслыгы болганларга сый этуув. 4-нши номерли «Карлыгаш» куьбининъ балалары Уллы Аталык эм Афган согысларынынъ тарихи мен таныстылар.

Камалдин Алимханович балаларга онынъ атасы кайтип согыска барганын, кайдай кыйын заманлар болганын, кайдай кыйын аьлдерде согыс майда-нын бирев де тасламаганын эм яраланган йолдасларын бирев де калдырмаганын, Рейхстагта Баьтир Алимхан Асанов оьзининъ атын язып калдырганы акында айтты.

КЫЗЫКЛЫ ШАРА

Ана тилим – алтын тилим

Ана тилининъ куьнине багыслап, Орталык китапхана куллыкшылары Т.Алиева, С. Курпаева, А. Шамбилова эм Кадрия атындагы школадынъ окутувшысы М. Межитова 2-11-нши класслар балалары ман шара озгардылар. Шарага деп кабинет китаплер выставкасы ман, язувшыларымыздынъ ана тилине багыслаган ярасык соьзлери болган язувлар ман безекленген. Мунда конакта педагогика исининъ устасы, ДР ат казанган окутувшысы Ф.Ярлыкапова эм РФ Язувшылар соьзузынынъ агзасы С.Майлыбаева болдылар.

Китапханадынъ бас методисти Таужан Анваровна шарады ашты. Ол окувшыларга соьздинъ оьткирлиги, йырларымыздынъ ыспайлыгы, эртегилеримиздинъ, такпакаларымыздынъ терен маьнелиги акында айтты. Сонь ол соьзди Фатима Янмурзаевна ман Салимет Ахматовнага берди.

Даниял Исмаилович та балаларга узак Афган ериндеги коьрген куьнлери акында кызыклы хабарлады. Эльвира Хазраталиевна болса аьскерде хатынлар кайтип ислеитаганын билдирди.

Шарада балалар ятлавлар яттан айттылар, туьрли биювлер, сонынъ сырасында миллет «Айланай» биювин де бийидилер, оьзлери де сораулар бердилер эм явапладылар. Сонь олар келген конакларга оьз коллары

ман ясаган затларды савкатладылар.

Йолыгыс йылы аьлде оьтти. Балалар, тап уйкенлер кимик, оларга уьлги болган аьдемлер барын белгиледилер. Конаклар болса, Гульнара Янибековнага эм балаларга коьнъил коьтерилис аьлде оьткен шара уьшин оьз разылыгын билдирдилер.

М. ЮНУСОВА.

Суьвретте: йолыгыстан коьринис.

рин ийги сезимлерге бийлетип, ногай тил акында шаирлеримиздинъ ятлавларын яттан айттылар. Орыс миллетли окувшы Л.Сорокина ортага шыгып ногай тилин суьетаганын эм билетаганын айтып, Р.Гамзатовтынъ «Ана тилим» деген ятлавын айтты, ана тилине багыслап язган сочинениесиннен кесекти йыйылганларга А.Мавлимбердиева окуп эситтирди. Сапихан Курпаева Кадриядынъ оьз окутувшысы Оьлмес Толубаевага багыслаган «Тилим меним» деген ятлавын оқыды. Сонь Сапихан Нартуповна ойын эсабында ногай такпакаларды баслады, балалар болса тамаладылар. Оннан сонь ногай ярыкландырувшы Муса Курманалиев акында Таужан Алиева хабарлады. Солай ок ол Муса Курманалиевичтинъ келеектегидинъ балаларына ана тилин мутпанъыз эм билимли болыныыз деген шақырувын окуп эситтирди. Китапханадынъ яслар боьлигининъ етекшиси Арувзат Шамбилова йыйылганларга компьютер амалы ман тил акында презентация коьрсетти.

Ана тилининъ куьнине багысланган шара бек кызыклы эм коьнъил коьтерилис аьлде оьтти, ол балалар уьшин бек пайдалы болды. Шара уйгынлавышылар оьзлерининъ алдына салган баьри мыратларын толтырдылар. Келген конаклар шара озгарганларга оьз разылыгын билдирдилер.

Н. КОЖАЕВА.

Суьвретте: шарадан коьринис.

Патшалык кадастр белгисин берувв ниет пен

«Дагтехкадастр» ДР ГБУ директоры Шамиль Омарович Алиев 2018-нши йылга Дагтехкадастр борышлары эм «Патшалык кадастр белгиси акында» деген 237-нши номерли Федераллык законынынъ талаплавлары бизим регио-нымыз уьшин кайдай маьнели экени акында хабарлаган.

–*Шамиль Омарович, сиз алдынгы бир хабарласув-да патшалык кадастр бел-гиси янъы йорыклары бой-ынша юрителиеги, сизинъ учреждение белги берувв уьшин керекли болатаган козгалмайтаган авыр объ-ектлер акында информа-ция йййыстырувга кири-скени, бизди 2018-нши йыл-да не зат куьтин турганы эм кайзаман дагестаниш-лар кадастр баасы бойын-ша муьлк налогын тоьлев акында янъы налог билди-руввлерин алаягы акында айткан эдинъиз.*

– Дагтехкадастр инфор-мация ййюв боьлигининъ куллыкшылары 2018-нши йылдынъ январь айында Махачкаладынъ сыртында, Шамхал, Красноармейск эм Семендер поселокларында патшалык кадастр белги-син беруввге тийисли бола-таган козгалмайтаган авыр объектлер акында инфор-мацияды йййыстырув бой-ынша куллыкты кутар-дылар. Февраль айынынъ басыннан алып олар Сулак эм Янъы Хушет поселокла-рында ислейдилер. Респу-бликадынъ калаларында эм авылларында козгал-майтаган авыр объектлер акында информация ййюв куллыгын бизим филиал-лар специалистлери бар-дырадылар. Олар муниси-

паллык образованиелер эм поселениелер администра-цияларынынъ аькимбас-лары ман тар байланыста ислейдилер. Бизим специа-листлер алдынгы кепте бир неше кыйынлыклар ман карсы боладылар, солар не десенъиз, дагестаншылар ягыннан анъламлыктынъ эм ер участоклары ман уьй курылысларына тийисли документлерининъ йоклы-гы болады.

Керекли информацияды ййюв эм соларды каьмбил-лестирувв – ол мунавдай аьллерде бек авыр куллык. Патшалык кадастрында, оькинишке, белги моделин тузуувв уьшин билдирув-влер бек аз. Бары-йогы тек уьш-доьрт себеплер (солар-дынъ оьзлери де бирер-де янъылыс болып шыга-дылар). А бизге тийисли белги берувв уьшин сегиз-он сондай себеплер керек эм соларды биз кыр кул-лыкларын оьткергенде эм ерли-еринде тергев актла-рын толтырганда табамыз. Ер участогы, уьй, квартира акында тийисли информа-цияды йййнаган сонъ ГБУ куллыкшылары солардынъ кадастр баасын белгилей-дилер. «Дагтехкадастр» ДР ГБУ куллыгы кадастр бел-гисин беруввдинъ сапатын арттырувга эм козгалмай-таган авыр объектлердинъ

иелерининъ кызыксынув-ларын якламага каратыл-ган.

Республикадынъ баьри яшавшыларына да тийисли патшалык кадастр белги-син берувв уьшин керекли билдируввлерди белсенли кепте беринъиз деп тилек этемен.

–*Кадастр баасы кайдай себеплер мен байланыслы?*

– Сондай себеплер, аьдетинше, бек коьп: куры-лыс майданы, материалы эм курылыс йылы, ыхты-яр берилген кулланув бол-жалы, коммуникациялары-нынъ барлыгы, регионда-гы экономикалык аьллер эм сондай баскалары. Солай ок гражданларды муьлк нало-гын артык тоьлевлерден коршалав эм кадастр бел-гисин беруввдинъ йоры-кларын ортак бир кепке келтирувв уьшин РФ Эко-номика министерствосы-нынъ 2017-нши йылдынъ 12-нши майындагы «Пат-шалык кадастр белгисин берувв акында методикалык коьрсетуьвлер» деген 226-ншы номерли Буйрыгы ман келисли кепте кадастр бел-гисин беруввдинъ ортак бир методикасы киргистилген эди. Бу ислеп турган Мето-дикадынъ аркасы ман бас деп информациядынъ эти-спевлиги мен байланыс-лы алдынгы беркитилген

кадастр белгисин берувв аьрекетининъ маьселеле-рин тайдырув амалы эти-линеди.

–*Сиз кадастр белгисин берувв мен байланыслы баь-ри соравлар бойынша граж-данларга кенъеслер берув-влер куллыгын юритесиз бе?*

– Гражданлар уьшин кенъеслерди оьткерувв – ол оларда бизим аьрекет-мизди туьз кепте анълавды кеплендируввдинъ негиз-ли кезеги. Биз яшавшы-лардынъ «кадастр били-мининъ» оьлшемин артты-рувда оьзимиздинъ туткан орынымыздынъ дережесин толы кебинде сеземиз. Мен эм меним орынбасарларым тек кадастр белгисин берувв соравлары бойынша да тувыл, ама учрежденидинъ аьрекетининъ баьри сорав-лары бойынша куьн сай-ын да гражданларды кабыл этедилер. Мысалы, мени мен социаллык тармаклары аркасы ман байланысканлар да аз тувыл. Айтпага, янъы-ларда мени мен социаллык тармаклары аркасы ман бай-ланыскан Махачкаладынъ яшавшысы ман коьзбе-коьз йолыгыстым, ол оьзининъ ер участогы уьшин йогары кадастр баасы акында маь-нели соравды коьтерди.

Бизим ис аьрекет-миз бен байланыслы баьри керекли информацияды сиз «Дагтехкадастр» ДР ГБУ официаллык сайтында тап-пага боласыз.

Балалар кыянатлыгынынъ себеплери

Ясы етпегенлердинъ кы-янатлык этуьвлери мен куьре-сувв маьселеси бу куьнлер-де патшалыгымыз уьйкен эс беретаганлардынъ бириси болады. Йылдан-йылга сол кыянатлыклардынъ саны оьсе береди. Элбетте, ясы етпе-генлер кыянатлыкларынынъ саны кемиген заманлар да боладылар, ама сонъ коьтери-лип те кетеди.

Буьгуьнлерде бизим Ногай районымызда 7000 ясы етпегенлер бар. Солай ок районымызда 31 билимлен-дирувв учреждениелери бар: солардынъ ишинде – 15 орта, 1 негизли орта билимленди-рувв, 3 аз комплектли мек-теблер, 9 мектебке дейимги учреждениелер, 2 спорт шко-ла, 1 балалар яратувшылык уьйи. Баьриси мектеблерде 3000 окувшылар, балалар бав-ларында 1000 6 ясына дейим балалар бар. Спорт школа-ларда 1000 ясы етпегенлер эм балалар уьшин яратувшылык карамага керекпиз. Биревге де ясырттын тувыл, балалар биз-ге оьзлерининъ соравларын берип турмаса экенлер деп, Интернетте олтыртып койма-га биз разымыз. Солай тувыл ма, аявлы ата-аналар?!

2017-нши йылда бизим районымызда ясы етпеген-лер мен эки кыянатлык этил-ген, солардынъ биреви баска аьдемнинъ муьлкин урлаганы ман байланыслы.

Ногай районы бойынша Россия ОМВ-сынынъ ПДН эсабында 5 ясы етпегенлер турадылар.

Кешки шакта, янларын-да уьйкен аьдемлер болмай, орамларда юрген 32 ясы етпе-генлер Ногай районы бойын-ша Россия МВД-сына аьке-линген. Солардынъ ишиннен 28-и «Ногайский район» МО администрациясындагы ясы етпегенлер ислери эм олар-дынъ ыхтыярларын коршалав комиссиясына тергевге йибе-рилген. Сол ислер оьз балала-рына тийисли тербия берувв уьстинде ислемейтаган ата-аналарга каратылганлар.

Ясы етпегенлер мен эти-линетаган кыянатлыкларды кайтип тайдырмага болады?

Ногай районы бойынша ясы етпегенлер мен аз кул-лыклар этилмейди. Поли-ция куллыкшылары балалар ман йолыгысып хабарласув-лар, тоьгерек столлар, лекция-лар озгарадылар. Элбетте, тек хабарласувлар ман биз кы-янатлыклардынъ алдын шалып болмакпыз. Кыянатлыклар-ды болдырмас уьшин аьел агзалары куьш салмага керек боладылар. Ата-ана балалары-на тийисли тербия бермейта-ган болса, балалар кыянатлык этпеге амырак боладылар. Колайлы яшайтаган аьеллер-динъ балалары да кыянатлы-klar этпейди деп айтып бол-маймыз, олар да оьз тенълери араларында коьринеек болып,

кыянатлыклар этпеге барады-лар. Олар кыянатлыкларды эсирик аьлде де этедилер.

Аьлиги заманларда ясы етпегенлерге ишкишилик, таьмеки саптага ярамайды деген закон бар болса да, биз-де сол тутылмайды. Куьн сай-ын ПДН эм УУП куллыкшы-лары сол алатларды сагата-ганлар ман хабарласувлар да юритедилер.

Солай ок, ясы етпегенлер кыянатлык этуьвлерининъ кенъ яйылувынынъ бас себе-би – Интернет тармакларын-да эзиеглев айлак коьп коьр-сетилуьви мен байланыслы да болады. Солардынъ ишин-де – балалардынъ карайта-ган кинофильмлери, ойынла-ры. Кыскаша айтканда, солар балаларды неге де уьйретеди-лер.

Элбетте, аьлиги заманлар-да биз Интернетсиз яшап бол-маймыз, тек балаларымыз не затлар карайтаганын, кайдай ойынлар ойнайтаганларын карамага керекпиз. Биревге де ясырттын тувыл, балалар биз-ге оьзлерининъ соравларын берип турмаса экенлер деп, Интернетте олтыртып койма-га биз разымыз. Солай тувыл ма, аявлы ата-аналар?!

Буьгуьнлерде бир ата-ана да: «Биз балаларымызга 2-3 саьатимизди багыслаймыз», – деп айтып болмас. Бизим куьнде де бир затлар ман каьр шегуьвимиз, заманнынъ етпевлиги балаларымызга тийисли карамага пай бермей-ди. Сонъ балаларымыздынъ тийисли тербиясы болмаган-да, сейирмиз калады, баьри затка да биз оьзимиз куьнали-миз.

Аьли баьри зат та аьрувв заманларда, балаларынъыз кыйын аьллерге туьспеген шакларда, балаларынъыз бан хабарланъыз, тербияга тийис-ли маьне беринъиз.

Ясы етпегенлер кыянат-лык этип, тутнакка туьсселер, олар соннан шыгып та кы-янатлык этпеге амырак бола-дылар.

Буьгуьнлерде бизде тут-накка туьскен балалар, ясы етпегенлер йок, тек колды созып олтырмага ярамайды, куьн сайын профилактикалык хабарласувлар, куллыклар юритилип турмага кереклер.

Балаларынъызга маь-не берип каранъыз, олар ман йылы хабарласувлар озга-рынъыз, юмсак соьйлеп, керекли, тийисли ерлерде мак-танъыз. Аьр бир аьдемге, боь-тен де балага, тийисли мактав буршав бермес.

К. МУСАЕВ,

Ногай районы бойынша Россия МВД-сынынъ ПДН эм УУП боьлигининъ ПДН куьби-нинъ инспекторы.

Йорыкларды тийисли тутайык

Россия Федерациясы бойынша автокоьликлер-динъ авдарылув статисти-касына карасак, 2016-ншы йылда ишкен аьлде авто-коьликлерди авдарганлар саны 15600 эди. Оьткен 2017-нши йылда болса, сол сан 15 процентке кемиген эм 13260 болган. Сол сан-нынъ кемитилуьвине йол-юрис йорыкларына уьйкен маьне берип карав эм ишкен коьлик айдавшыларды ява-плыкка тарттырув себеплик эткен.

Йол-юрис кавыфсызлы-гын канагатлав иш ислер боьлигининъ куллыкшы-ларынынъ эм ГИБДД ДПС инспекторларынынъ боры-шы болады. Дагестан Республикасы бойынша МВД-дынъ аьризесине коь-ре, республикамызда 19-25-нши февраль куьнлерин-де, «Контроль трезвости»

деп аталып, профилактика-лык шаралар озгарылды-лар.

Эгер автокоьлик айдав-шы эсирик аьлде оьзининъ коьлигин айдаган болса, Россия Федерациясынынъ административли правобу-зувлар Кодексининъ 12.8. статьясынынъ 1-нши кесе-гине коьре административ-ли яваплыкка тартылады эм 30 мынъ маьнет акша-лай штраф, бир йыл ярым-нан алып эки йылга дейим автокоьлик айдавга ыхтыя-ры тыйылады. Эгер коьлик айдавшы, эсирик аьлде де болып, оьзининъ тийисли автокоьлик айдавга ыхты-яры да болмаса, РФ КоАП 12.3. статьясынынъ 3 кесе-гине коьре, судьядынъ кара-ры ман, ол 30 мынъ маьнет штраф та тоьлейди эм 10-15 суткага тутнакка да капала-ды, сондай яваплыкка авто-

коьликтинъ иеси де тарты-лады.

Автокоьлик айдавшы-дынъ ишкенин тийисли алат – алкотестер мен тергейди-лер, сол алат ДПС куллык-шыларында бар. Автокоь-лик айдавшылар полиция куллыкшыларынынъ алко-тестр мен тергевине макул болмасалар, энъ де ювык-тагы медициналык учреж-дениюге барып тергелмеге керек, эгер сога да разы бол-маса, Россия Федерациясы-нынъ административли пра-вобузувлар бойынша Кодек-сининъ 12.26 статьясынынъ 1-нши кесегине коьре адми-нистративли правобузув-лары акында ис ашылады. Сога коьре, администра-тивли правобузувлар эткен аьдем 30 мынъ маьнет акша штраф тоьлеп, 1,5 – 2 йыл-га дейим оьз ыхтыярларына тыйдажылык салдырады.

Йол-юрис йорыкларын кайтадан бузган автокоьлик айдавшы Россия Федераци-ясынынъ Уголовлык Кодек-сининъ 264.1.статьясына коьре уголовлык яваплык-ка тартылып, 2 йыл узагына тутнакка капалады, 200-300 мынъ маьнет акша штраф та салынмага болады, эм сол аьдемнинъ 3 йылга дейим автокоьлик айдамага ыхты-яры йок.

Сондай кыйын аьллер-ге калмас уьшин, аявлы коь-лик айдавшылар, йол-юрис йорыкларын тийисли кеп-те тутынъыз, оьз ювыкла-рынъыз акында ойланынъ-ыз. Саклык коьп аьдемлер-динъ яшав оьмирин саклар.

Э. МАЛИКОВ,

ООП бойынша полиция етекишисининъ орынбаса-рынынъ куллыгын бир кесек заманга толтырувши полиция подполковниги.

А.КИРЕЕВТИНЪ ТУВГАНЛЫ 80 ЙЫЛЛЫГЫНА РАС БАРЫП

Дайым бизим юрегимизде

(Басы 7-нши номерде)

Алимурза Матакаев: «Бизим коьбимиз Аскербий мен онлаган йыллар ислеп келетиримиз, эм баьримиз де бир затгы белгилемеге боламыз: ол алал басшы (редактордын орын-басары) эм калемдас. 35 йылдын ишинде онын кимге де давазын коьтерип, бир затка разы болмаганын эситпегенмиз. Дурыс соьзди, бизим коьнбилимизди бузбай, еткереди». Сондай эдаплы, орынындагы басшыларды коьп коьргенсингиз бе?!

«Мен газетада узак йыллар бойы куллык этетирман», — дейди Караяс Кумуков. — Аскербий кирип-шыгып, бир затка оьзеленип юрсе, не зат эм калай этпеге керегин оьзинь де ойланасын... Мен оннан бек коьп затка уьйренгенмен. Эгер асыгып язып, бир аз «иший» зат берилген болса, ол оьзи аьрув этип келистирер, туьзетер. Элбетте, оннан сонь оьзинь де шалысасын, мукаят боласын. Бизим исимизде Аскербий Киреев — энь де сулы-плылардын бириси. Ама ол оьзининь билимлиги мен, усталыгы ман бир де коькирексимеген, бизге бир де йогарыдан карамаган». «Шынты эркек!» — деп бегитеди калемдасынын соьзин Алимурза. «Аскербий бизди язуга да, яшавга да уьйреткен. Ол, акыйкатлай да, аьдемликтинь, дурыслыктынь, эдаплыктынь уьлгиси. Аьр заманда да соьзине берк киси. Кишкей баладын оьзине де соьз берсе, оны толтырады. Ол бизим ис йолдасымыз болып калмай, кайгымызда да, суьйинишимизде де табылган шынты аьдем!» — деп тамамлайды йолдасларынын айтканын Батал-Бек Зитляужев. «Калай болса, солай язылган, янъылыслар ман, анъламага кыйын болган макалада, артына кайтармай, Аскербий Киреев баьрисин де эринмей окыйды, туьзетип, аьрув этип ярастырып баспаламага аьпме-аьзир этип, машинкага салады. Отыз бес йылдын ишинде не шаклы затлар онын коьлыннан кеткен», — деп сукланып айтады оператор-машинист Асият Мурзабекова. Газетадын редакциясы «иший», «басы да йок, сыйрагы да йок» затгы оқымай, туьзетпей, артына

да кайтармаска ыхтыяры бар, ама Аскербий язган аьдемнинь йигерин кайтармаган: туьзеткен, келистирген, баспага аьзирлеген.

Касиети солай! — деп беркитеди Асияттын соьзлерин Батал-Бек. (Тыпак татым коллективте аьли Алимурза Матакаев те, Роза Найманова да, Асият Мурзабекова да йок. Яткан ерлери ярлык эм юмсак болсын. Юрегим сызлап язаман бу соьзлерди).

Аскербий Киреев онлаган йылларды «Ногай давысы» газетасында куллык эткен болса да, онын бас каьри эм суьйими — шайрлик аьрекетти. Ятлавлар язып яслай баслаган эм сол сайламына савлай яшавы бойынша алал болган. Аскербийдинь энь ийги касиетин айырып айткым келеди. Ол оьмир бойы тынълап, эситип билген, оьмир бойы тил байлыгын оьстирген, оьмир бойы дуньяда энь баалы — балалар, деп санаган. Фазиль Абдулжалилов онын балаларга язган ятлавларын бек хош коьрген, сол затка суьйинген.

Алтынай Атуова 1994-нши йылда шаир мен йолыгысканда (Алтынай Карашай-Шеркеш оькиметлик телерадиокомпаниясында ислеген), Аскербий оьзининь яратушылыгы акында булай айткан: «Меним биринши китабим 1964-нши йылда шыккан. Мен, коьбисинше, балалар уьшин язаман. Оларга деп аьли он китабим шыккан. Балалар уьшин язбак енъил ис тувыл... Балалар — ол инсаннын кепленетаган шагы. Бала заманда коьргени, оькыганы, билгени алдыдагы яшавына уьйкен себеплик этеди. Эне сол зат меним эсимде... Бизим балаларымыз, яс оьспирлеримиз тек оьз милетининь калыбында тербия, билим алып болмаклар. Сонын уьшин мен баска миллетлерден коьп затлар оқып, сийлап, ногай тилге коьширемен. Сол куллыктынь тербиялав яктан пайдасы бар»...

Бу ерде Алтынай Атуова шаирдинь шынты интернационалшы экенин аян коьрсетеди. «Алтын сандык» йыйынтыгында 140-ка ювык шаирлердинь ятлавларын, усташа

коьширген, шыгарган. «Аскербий Суьунович газетадын бетлерин ярастырувда эм кеплевде меним уста оькытушым, насихатшым болды. Онын язганлары терен маьнелиги мен, аьр бир соьздинь тап болып туьсуьви мен эм шеберлиги мен сукландырмай болмайтаган эдилер.

А.Киреев оьзининь яратушылыгы ман, зейинлиги мен халкымыздын адабиат байлыгын толыстырган. Аскербий Суьунович пен бирге куллык эткен аьр бир куьнимиз журналистика ягыннан да, газетады яркын эм кызыклы этуьв ягыннан да шынты усталыктын дерислериндей болып озатаган эди. Газета уьшин куьшин, билимин кызганмай аьрекетлеген ясуьйкен ис досымыз бизге коьп затта уьлги болган. Уьйкен мен де, кишкей мен де тил бирликти тавып билген кеспилик устасы йогары интеллигентлиги мен, ашык юреклиги мен оьзининь тоьгергине баьрисин йыятаган эди.

Балалар уьшин шыгармалары ман ол оьзининь атын ногайдын адабиятында оьмирлендирген», — деп боьлиседи оьз ойлары ман газетадын бас редакторынын орынбасары Крымхан Добагова.

Тек янъыларда, октябрь айында, савлай ногай халкы «Мамметекей» журналынын он бес йыллык мерекесин белгиледи. Мереке уьйкен байрамга айланды. Бир неше саьат калай озганын каравшылар сезбей калдылар. Олар журналдын дуньяга калай энгенин билдилер. Шаирдинь энь алал досы Ажмагомед Катаганов эм коьп баскалар Аскербий Киреевтинь не шаклы куьшин салганын, кайдай буршавларды енъгенин кызыклы хабарладылар. Булайда айтып оза-йым, Аскербий Киреев пен бирге Ажмагомед Катаганов, Хасан Джентемиров эм мен, сосы макаладын авторы, 1960-ншы йылда Карачаевсктинь педагогикалык институтына окувга туьскен эдик. Студентлик йылларымыз да бизди байланыслы эттилер.

Л. ДЖЕЛКАШИЕВА,
Черкесск каласы.
(Ызы болаяк).

СПОРТ

Бизим кызлар — район чемпионлары

Кизляр районьнда 50-ге ювык орта мектеблери аьрекет этеди. Йылда да район олимпиадалары, спорт ярыслары оьтдилер.

Огузер авыл мектебининь де куьшли спорт командасы уьйгынланган. Элбетте, балалар коьп болган болса, не керек эди... Кене де савлайы 10-11-нши класслардын 6 кызлары ман туьзилген баскетбол командасы районда уьйкен уьстинликлер коьрсетеди, энь куьшли командалардын санына киреди. Эки йыл бойы, ызы-ызыннан, Огузер орта мектебининь кызлардан туьзилген баскетбол командасы район чемпио-налары болып келедилер.

Мине бу окув йылында да ярыс басланды. Районда мектеблер коьп болган себепли, оларды доьрт куьпке боьлдилер. Бизим кызлар каньтар айынын 23-инде, оьз сулыпларын коьрсетип, баьри де командаларды да енъип келдилер. Ярыс Крайновка орта мектебининь спортзалында оьтти. Алдыда — район чемпионаты. Кызлар физкультура оькытушысы Абдул Муртуз увылы Ахмедханов пан бирге енъуьв деген мырад салдылар.

Каньтар айынын 27-инде район ярысы «Кизлярский» совхоз орта мектебининь спортзалында оьтти. Огузер, Кардоновка, Кишкей Арешевка, Кызыл-Восход авыл-

лардын орта мектеблериннен енъуьвши командалары йыйылдылар.

Бизим кызлар Кызыл-Восход, оннан сонь Кардоновка командасын енъдилер. 11-нши класстын окувшысы М.Сунчалиевага «Ййги ойнавшы» деген Сый грамотасы да тапшырылды.

Биз, оькытушылар, ата-аналар, тоьбемиз коькке етип, куванып, оькытушы Абдул Муртуз увылына, енъуьвши кызларымызга окувда эм куллыкта уьстинликлер, спорт тармагында етимислер сагынамыз.

Командадын кызлары Макпал Сунчалиевага, Зумруд Имбетовага, Залина Эскиндыровага, Оьлмес Эскендиновага, Менъларуьв Рамазановага, Залина Ашимовага келекте де бийик етимиске етискенин йораймыз.

РАШИД СУНЧАЛИЕВ,
оькытушы.

Суьвретте: енъуьвши коман-
да.

Енъуьвши болдылар

Бу йылдын каньтар айынын сонъында билимлендируьв мектеблердинь эм балалар эм яслар уьшин спорт мектебининь тербияланушы кызлары арасында Тарумовка авылында баскетбол ойыны бойынша Тарумов районьнын Бириншилиги оьтти. Ярыстын тамамы бойынша Ново-Дмитриевка авыл орта мектебининь командасы (тренер М.Беккишиев) — 1-нши орынга, Таловка авыл орта мектеб командасы (тренер А.Обмочиев) — 2-нши орынга, Аневская авыл орта мектебининь командасы (тренер Т.Маллаев) 3-нши орынга тийисли этилдилер.

Енъуьвши командалар дипломлар, медальер, баалы савгалар, Сый грамоталар ман савгаландылар. Туьрли номинациялар бойынша, айтпага, «Ййги бомбардир» Галина Гупаловага (Аневская авыл орта мектеби), «Ййги ойнавшы» Ашура Курбановага (Таловка авыл орта мектеби), «Енъуьвге ымтылысы уьшин» Разият Курманалиевага (Аневская авыл орта мектеби) Сый грамоталары тапшырылдылар.

М. КАДИРБЕКОВ,

Тарумов ДЮСШ етекшиси.

Суьвретте: ярыс енъуьвшиле-
ри.

ШЕЛКОВ РАЙОНЫ

Аьели — онынъ сыйы, оьрмети

Аьр бир аьелдинь оьзининь баскалыгы болады. Онынь оьз аьдетлери, баалыклары, кардашлык байланыслары болган саялы, кишкей патшалыкка усап келеди. Сондай туьрлиликлерге де карамастан, айырым аьеллерди, «Уьйкен татым аьели» деген ортак йогары анъламы ман бириктиретаган бир зат болады.

Сондай аьеллердинь бириси Шешен Республикасынын Шелков районьнын Воскресеновский авылыннан татым Есенбулатовлардын аьели болады. Аьелдинь басы—авылдын ясуьйкен яшавшысы Мавлимберди Суьндук увылы. Янъыларда ога 80 яс толды. Аьли де онынь оьмири узак болсын. Буьгуьнлерде де ол — бек куватлы, яшав суьйиншине толган аьдем. Мен оларга конакка келгенде, сыйлы ясуьйкенимиз бавда куллык этип туры эди. Ис аьрекетти юруьв мезгилде оны аьели

мен суьвретке де туьсирдим.

Онын уьйкен татым аьели бар. Ясуьйкеннинь куьезин 6 аьвлетлери, 16 уныклары эм 16 немерелери арттырып келедилер.

Оьзининь ян косагы, сыйлы Аккануов-абай ман олар 50 йыл узакгы бирге яшап келедилер. Бу, элбетте, сыйга, сукланувга тийисли. 6 аьвлетлерине де олар билим берип, тувра яшав йолына салдылар. Эки кызлары оькытушы кеспилерин байырлаганлар. Баска кызы эрге барганша, бир неше йыллар авыл маданият уьйинде куллык этти. Кеделери Сайдулла эм Рамазан — коьлик айдавшылар, уьшинши увылы Ибадулла авыл межигитинде имам аьрекетин юри-теди.

Узак яшав — коьп сынавлар оьтуьв. Мавлимберди Суьндук увылына коьп затларды коьрмеге, оьптеге туьсти. Шоьлде кой да бакты. Оьз

авылында, «Виноградный» совхозында эм «Шелковской» станицасынын «Восход» колхозында оьтпек салды. Яс заманында Москва туьбинде Совет Аьскерининь сырасында уьш йыл эр борышын да яваплы толтырды.

Аккануов-абай да — ис ветераны, коьп савгалар иеси де болады. Олар буьгуьнлерде увылы Сайдулла эм келини Салимет пен турады. Салимет оьз куллыксуьерлиги мен баскаланып келеди. Салимет куьевининь картайган ата-анасынын артыннан карайды. Олар кыскаякылга бек разы экенин билдиредилер. Аьр кимге де сондай келинди Кудай йос этсин.

Уьйкен аьелдинь басы акында айтканда, онынъ сыйы, оьрмети — аьели деп, оьктемсип айтага болады.

Я. ДИЛЬМАНБЕТОВА,
Воскресеновская авылы.

Терекли-Мектеб авыл яшавшысы Арубике Танбулатовна Таушовага

2-нши мартта 50 яска толаягы ман

Тувган куьнде йыл сайын
Ийгиликлер айтылсын.
Каралдынъа куванып,
Кардаш-тукум асыксын.
«Сен тийисли сыйлыга»,
Деп сендейге айтылсын.
Узак болсын омиринъ,
Исте атынъ данъклансын.

Кутлавшылар: Казакбий эм Гульнара Машаковлар.

Нариман авыл яшавшысы Кулимхан Крымхановна Тангатаровага

5-нши мартта 50 яска толаягы ман.

Янымызга бек баалы адемсинъ,
Биз бен дайым болганынъды сьемиз.
Сенинъ сыйлы мерекенъ мен оьктемсип,
Куванышты сени минен бьлемиз.
Аьр куьн сайын савлык сага косылсын
Кайгы коьрмей оьтсин яшав омиринъ.
Уй-ошакка мол берекет куйылсын,
Кутлы болсын тувган куьнинъ-насыбинъ!

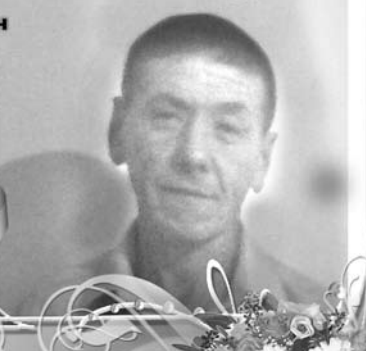

Кутлавшылар: ян косагы Енали, кеделери
Ибрагим эм Исмаил, кызы Динара.

Карагас авыл яшавшысы Эсманбет Сейдахметович Мансуровка

3-нши мартта 50 яска толаягы ман

Ак юректен
Мерекенъ мен кутлаймыз.
Буьгуьнгидей
Ийгиликлер коьп болсын.
Шешекейдей
Яйнап турган яшавынъ
Сеннен таймай,
Узак оьмир саклансын.

Кутлавшылар: Мансуровлар, Амангазиевлер, Абдулмежитовлар.

Нариман авыл яшавшысы Кулимхан Крымхановна Тангатаровага

5-нши мартта 50-яска толаягы ман

Ырызгылыз, берекетли,
Туьз ниетли, ак юрекли,
Табтли соьзли, ашык юзли.
Соьйтип сени сьемиз.
Тагы сага буьгуьн биз
Кайдай соьзлер айттайык...
Юректегин кызганмай,
Сени буьгуьн куттайык.

Кутлавшылар: аьптелери-синълиери Сыйлыхан, Келдихан,
Райхан, Менлихан, аданаслары Амирхан, Батирхан,
Зулимхан, Алимхан, иенлери эм бебелери.

Куьнбаттар авыл яшавшысы Руслан Абдуллаевич Тангатаровка

4-нши мартта 40 яска толаягы ман

Кырк ясынъа толаягынъ
Эстеликли куьн болсын.
Юрегинъе салганынъ
Суьйгенинъше оьр толсын.
Аьр йылда да тувган куьн
Ийгиликлер аькелсин.
Кардаш-тукум йыйылыз,
Сага оьрмет этилсин.

Кутлавшылар: анасы Танъбийке, ян косагы Зарипат,
аьптей-карындалары Зульфира, Альфира, Альмира,
кызлары Юлдуз, Гульназ, кедеси Ислам, езделери Хамидулла,
Амир, иенлери Мурат, Айзанат, Алтынай, Халил, Айнагуль, Адил.

Карагас эм Терекли-Мектеб яшавшылары Маржанат Тлековага эм Мухминат Отевалиевага

8-нши Март байрамы ман.

Язлыктынъ ярасык
байрамы ман
Синълилерим,
Сизди йылы кутлайман.
Сизге дайым савлык,
шатлык йос болсын,
Эм оьзинъиз дуньяда
бар болынъыз.

Кутлавшы: Явгерет Дильманбетова.

Нариман авыл яшавшысы Мадина Аблемитовага

(сага биз дайым разы, келиним)

8-нши Март байрамы ман

Язлык шактынъ аьруьв куьни
Сага куьез аькелсин.
Сыпыранъ сенинъ сол куьнде
Берекеттен ийилсин.
Каралдынънынъ капкысы
Ийгиликке ашылсын.
Байрам куьн мен хошламага
Суьйгенлеринъ асыксын.

Кутлавшы: Явгерет Дильманбетова.

Кишкей ердесимиз, Сургут каласынынъ яшавшысы

Замир Байманбетовка

5-нши мартта 11 яска толаягы ман

Яс толган куьн - ярык куьн,
Яхшылыклар йораймыз.
Сени, Замир, ак юректен
Тувган куьн мен кутлаймыз.
Сол аьруьв куьн эсинъде
Коьп заманга саклансын.
Узак оьмир, уьстинлик
Дайым сага йос болсын!

Кутлавшылар: Алиевлер эм Байманбетовлар аьеллери мен.

Орта-Тоьбе авыл-кишкей йигити Дамир Фаридович Теминдаровка

5-нши мартта 5 ясына толаягы ман

Бес ясынъ ман, Дамир,
Буьгуьн сени кутлаймыз.
Яхшылыклар яшавда
Савлык, наьсип йораймыз.
Шынты эрлер сырасы
Бир йигитке коьп болды.
Хайырлы болсын бес ясынъ,
Мырадларынъ онъ толсын.

Кутлавшылар: атайы, тетеси, нагашатайы, энеси,
нагашакалары-Руслан эм Рустам аьеллери мен.

Нариман авылынынъ кишкей яшавшысы Сабина Исмаиловна Шигаевага

26-ншы февральде 5 яска толганы ман

Сабинамыз, уй нурыз,
Оьсип еткен кыз болсын.
Биз йораган хошлавлар
Бири калмай оьр толсын,
Суклангандай бактылыз
Болганынъды сьемиз.
Тукум атын айттырып,
Оьс, Сабина, сьемиз.

Кутлавшылар: тетеси Халиме, атасы Исмаил, анасы Мадина,
абалары Айгуль, Софья, акасы Шавкет.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

Администрация МО СП «сельсовет Карасувский» Ногайского района Республики Дагестан сообщает о проведении открытого аукциона по продаже земельных участков для ведения личного подсобного хозяйства.

Форма торгов: открытый аукцион по закрытой форме подачи предложений по цене.

Лот № 1- земельный участок общей площадью 6000 кв.м. в с. Сулутюбе по ул.Победы, № 3 для ведения личного подсобного хозяйства, с кадастровым номером: 05:03:110024:91;

Лот № 2 - земельный участок общей площадью 6000 кв.м. в с.Сулутюбе по ул. Победы, № 5 для ведения личного подсобного хозяйства с кадастровым номером: 05:03:110024:90;

Лот № 3 - земельный участок общей площадью 6000 кв.м. в с.Сулутюбе по ул. Южная, № 12 для ведения личного подсобного хозяйства с кадастровым номером 05:03:110024:88;

Лот № 4 - земельный участок общей площадью 6000 кв.м. в с.Сулутюбе по ул. Южная, № 13 для ведения личного подсобного хозяйства с кадастровым номером 05:03:110024:89;

Основание проведения аукциона; постановление главы МО СП «сельсовет Карасувский» № 2 от 13.02.2018 г.

Заявки на участие в аукционе принимаются в течение 30 дней со дня опубликования настоящего извещения, по адресу: 368850, Республика Дагестан, Ногайский район, с. Карасу, ул.Аллабергенова, д. 28 (по рабочим дням с 8.00 ч.до 17.00 ч.)

С подробными условиями проведения аукциона можно ознакомиться в администрации МО СП «сельсовет Карасувский».

Аукцион состоится на 31 день с момента публикации настоящего извещения (если 31 день выходной, то в следующий рабочий день) по адресу:

368850, Республика Дагестан, Ногайский район, с. Карасу, ул. Аллабергенова, д. 28 (в 10 часов по московскому времени.)

Глава МО СП

«сельсовет

Карасувский»

Динакаев Я.С.

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИЯ

Ортак билимлендируувдинъ
абырайын коьтеруув

Янъыларда РИА «Дагестан» майданында Дагестан Республикасында «Яс кеспи усташылар» 3-нши Регионаллык чемпионатына эм «Насихатшы» Савлайроссиялык форумуна багысланган пресс-конференция оьгти. Онынъ мырады – яшавшыларды 3-нши исши кеспилердинъ Регионаллык чемпионатын озгарувга абзирленуув куллыгы ман таныстырув, дагестан делегациясынынъ Биринши Савлайроссиялык «Насихатшы» форумунда катнасувнынъ сырагыларын келтируув. Шара Биринши Савлайроссиялык «Насихатшы» форумунынъ акында ойласылудан басланды. Айтып озайык,

ДР Ис министерствосынынъ «Уьстинлик» республикалык яслар орталыгынынъ етекшиси, ДР-да WorldSkills Russia козгалысынынъ Регионаллык координационный орталыгы-

нынъ етекшиси Шамиль Магомедов Дагестаннан делегациядынъ ваькиллерининъ бириси эди.

Шамиль Магомедов форумнынъ уйгынлавынынъ

йогары дережесин, Дагестаннан бир ялгыз насихатшы Россиядынъ ат казанган тренери А.Нурмагомедовтынъ эткен исин белгиледи. Тагы да Ш.Магомедов республикалык СМИ ваькиллерине WorldSkills козгалысы, онынъ оьрленуви уьшин Дагестанда юритилген куллыклар акында айтты.

«Яслар сырасында исши кеспилерди таралтув, ортак специальлик билимлендируувдинъ абырайын коьтеруув эм зейинли яс аьдемлерди куллыкка салув – чемпионаттынъ бас мыратлары», – деди ол оьз соьзинде.

Суьвретте: шарадан коьринис.

БИЗГЕ ТУЬСКЕН ХАТЛАРДАН

Саламына
коьре – явап

Аьр бир танъым меним дайым да бос болган,
Ушып кеткен мага
оьлшемли заман
Аязлы кыс мага синъер
дос болган
Ялгызлыкта бузлаганым да таман.

Ф.Сидяхметова.

Бизим де картлыгымыз келгенде, ялгызлыкта болганда, «Ногайский район» МО-сында КЦСОН боьлигининъ етекшислерине, тийисли тыншаювга шыккан ясуьйкенлерге социаллык буйымларды толтырар уьшин, бизге Нарбике Болатовады беркиткенлерине савбол айтамыз. «Саламына коьре – явап, исине коьре – сый» дегенлей, бу кыскажылы аьр биримизден: «Абайлар, савлыгыныыз калай? Кайдай тапшырувыныыз бар? Не этейим?» – деп куьлемсиреп сорайды эм берилген куллыкларды толтырады. КЦСОН боьлигининъ куллыкшыларынан бизге Ралина Исламалиевна Акбулатова келип, аманшылыгымызды, ден савлыгымызды сорап кетеди. Савболсынлар ясуьйкенлерге сондай сый эткенлерине. Биз, тийисли тыншаювдагылар, оларга оьз разылыгымызды билдиремиз, ден савлык, узак оьмир йораймыз. «Тили бирдинъ дини бир, куьби бирдинъ туьби бир» деп босына айтылмаган. Биз, ногайлар, сол такпакты (акыллы аьдемлер берген маслагатты) эсимизде саклап яшайык!

М. Аблезова, Т. Кульниязова, С. Майлыбаева, К. Сагнаева, М. Мунгишиев Эдиге авылыннан.

Суьвретте: М. Аблезова эм Н. Болатова.

ЯШАВШЫЛАР ЭСИНЕ

Кавыфсызлыкты
канагатлав
эсабында

Россия Федерациясында быйыл футбол бойынша дунья чемпионатын, солай ок 2018-нши йылдынъ спорт куьреси бойынша Европа чемпионатын оьткеруув аьсеринде кавыфсызлыкты канагатлав эсабында Дагестан Республикасы бойынша Росгвардия управлениесининъ лицензияхтыяр беруьвши куллыгынынъ орталыгы билдируввин абзирлеген. Сол билдирувде савыт-садакты оьзинъ мен алып юруув, саклав эм коьлик пен тасув йорыклары, солай ок белгиленген шараларды оьткеруув заманында оьзинъди юритуув йорыклары акында айтылады.

БАЙРАМ

Кенъ аьлде белгиленди

Янъыларда Махачкалада «Масленицага» багысланган туьрли аьдетлер мен орыс маданиятынынъ байрамы оьгти. Оны орыс тилли яшавшыларынынъ маьселелери бойынша ДР Оькимет комиссиясы, ДР Маданият министерствосы, ДР Халк яратувшылыгынынъ МК Республикалык уьйи, Махачкала каладынъ администрациясы уйгынлады. Байрам Махачкала, Дербент, Хасавюрт, Дагестанские Огни калаларынынъ, Кизляр, Тарумов эм баска районларынынъ патшалык, студентлер, балалар эм муниципаллык халк коллективлердинъ катнасувы ман озды.

Орыс театрынынъ касын-

да блины зияпетининъ коьнъил коьтерилис ярмалыгы тизилген эм ярасык йырлар

эситиледи.

Орыс театрынынъ фойесинде орыс халкынынъ кол усталыгынынъ мастер-

класслары оьгти. Онда аваслыгы бар аьр бир аьдем катнаспага эм колдан ясалган затларды алмага болганлар. Солай ок байрамда армрестлинг, киши-футбол эм баска ойынлар бойынша базласлар оздылар. Тагы да Орыс театрынынъ залында йыйылганлар «Язык келеди. Кырда Масленица» деп аталган театраллык коьрсетуьвге тегин кирип, карадылар.

Масленица байрамы бизим республикада 2000-ншы йылыннан алып белгиленеди.

Н. КОЖАЕВА.

Суьвретте: байрамнан коьринис.

КОНКУРС

«Кая, йигитлер!»

Янъыларда КЦСОН-нынъ Эсилер эм сакатлар куьндизги ял алув боьлигинде Аталыкты коршалав куьнине багысланган «Кая, йигитлер!» деп аталган байрам конкурсы оьгти.

Боьликте социаллык буйымлар алуьшы эр кисилер эм хатынлар йыйылдылар. Эр кисилер эки командага боьлиндилер: «Алтын Орда» эм «Корольер». Конкурслар эм викториналар бек кызыклы оьгтилелер. Конаклар маскараладылар, куьлдилелер. Баьри де бек ийги тыншайдылар. Жюри агзалары социаллык буйымлар алуьшылар сырасынан хатынлар болдылар. Конкурс сырагылары бойынша «Корольер» командасы 1-нши орынды бийледилер. Енъуьвши эм енъилген командаларга савгалар тапшырылды.

Шарада аьр бир шақырылган мунда тылган разылык соьзлерин айттылар.

йыйылган эр кисилерге каратылган кутлав соьзлерин эм боьлик куллыкшыларга кара-

М. КУЛУНЧАКОВА.

Суьвретте: шарадан коьринис.

«ШОБЛ ТАВЫСЫ»
(ГОЛОС СТЕПИ)

+6

ТОКТАСТЫРУВШЫ:
Дагестан Республикасынынъ Баспа эм информация министрствосы.

Бас редактор
КОЖАЕВА Э.Ю.

Дагестан Республикасы бойынша Байланыс информациялык технологиялар эм коьлем коммуникациялар тармагында тергев салув бойынша Федераллык служба управлениесинде регистрацияланган.

Регистрациялык номери ПИ №ТУ 05-00359 (12 декабрь 2016 й.)

Колязбаларга рецензия берилмейди. Олар кери ызына кайтарылмайдылар. Авторлар ой токтаслары редакциядыкы ман келиспеске боладылар. Авторлар язылмалары уьшин яваплылар. ДР-нынъ Баспа эм коьлемлик коммуникациялар бойынша комитети.

Баспалавга кол басылуд заманы – 17 саватте. Баспалавга кол басылган – 16 саватте.

Адрес редакции и издателя:
368850, Республика Дагестан, Ногайский район,
с.Терекли-Мектеб, ул.К.Маркса, 49
Газета «Голос степи».
Электронный адрес: sholtavisi@mail.ru

Официальный сайт газеты (www.golos-stepi.ru)

Телефоны:
Общий отдел – 21-4-71
Индекс – 51365

Газета выходит 52 раза в году.

Тираж – 3000 экз.

Цена – 5 рублей.

Реклама и объявления публикуются по договорным ценам.

Газета отпечатана в типографии
ГАУ РД «ИД «Дагестан»
по адресу:
367018, ДР, г.Махачкала,
Проспект Петра I, 61.